# • FARMACEUTICKÝ OBZOR 5-6/2004 • SÚHRNY

## • PREHĽADY A EXPERIMENTÁLNE PRÁCE

**R. ĎURANOVÁ, K. RADOVÁ, V. FOLTÁN: Komunikácie v lekárni /s. 119 – 124**

Cieľom predkladanej práce bolo zistiť úroveň **komunikačných zručností** lekárnikov vo vybraných verejných lekárňach a spôsoby osvojovania a prehlbovania si týchto zručností. Predmetom záujmu bol aj **konflikt –** ako častý negatívny dôsledok komunikácie medzi lekárnikom a pacientom a jeho vplyv na psychiku lekárnika. Práca predstavuje prvé pohľady na širokú oblasť komunikácií a je súčasťou širšie koncipovanej problematiky, orientovanej na rozvoj interpersonálnych vzťahov v oblasti lekárenskej starostlivosti.

*K ľ ú č o v é s l o v á*: komunikácia v lekárni – komunikačé zručnosti – konflikt – interpersonálne vzťahy

**S. SZÜCSOVÁ: Systém manažmentu kvality v lekárenstve /s. 125 – 130**

Práca sa zaoberá systémom manažmentu kvality (SMK) vo verejných a nemocničných lekárňach podľa normy ISO 9001:2000. Podrobnejšie sa zameriava na integrovaný systém manažmentu kvality, na ciele certifikovaného SMK, štruktúru príručky kvality a na proces certifikácie lekární.

*K ľ ú č o v é s l o v á:* systém manažmentu kvality – príručka kvality – certifikácia lekární

## • ÚRADNÉ OZNAMY

**ZÁKON 140/1998 Z.z. z 3. apríla 1998 o liekoch a zdravotníckych pomôckach, o zmene zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov a o zmene a doplnení zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 220/1996 Z.z. o reklame /s. 131 – 172**

# • FARMACEUTICKÝ OBZOR 5-6/2004 • SUMMARY

## • REVIEWS AND ARTICLES

**R. ĎURANOVÁ, K. RADOVÁ, V. FOLTÁN: Communication in Pharmacy /p. 119**

The aim of this study was to find out the level of communication skill of pharmacists in select public pharmacies as well as the means how this skill is acquired and enhanced. A conflict as frequent negative result in communication between pharmacist and patient was studied and its influence on the pharmacist's psychic was also investigated. The paper presents the first

viewpoint on the broad sphere of communications and it is the part of wide conceived problems oriented on a development of interpersonal relations in the pharmaceutical care.

*K e y  w o r d s:* communication in pharmacy – communication skill – conflict – interpersonal relations

**S. SZÜCSOVÁ: Quality management system in pharmacy services /p. 125 – 130**

The paper deals with the quality management system in public and hospital pharmacies according to the norm ISO 9001:2000. The article focuses in more detail on the integrated quality management system, on the objectives of the certtificated quality management system, on the structure of the quality manual as well as on the certification procedure of pharmacies.

K e y w o r d s: quality management system - quality manual - certification procedure of pharmacies

## • ANNOUNCEMENTS /P. 131 – 172

## • FARMACEUTICKÝ OBZOR 7/2004 • SÚHRNY

**S. Szücsová:** ***Významné životné jubileum prof. MUDr. Dionýza Diešku, DrSc. /s. 175***
**M. Lehký:** ***Univerzitný profesor MUDr. Dionýz Dieška, DrSc. a farmácia /s. 176***

## • PREHĽADY A EXPERIMENTÁLNE PRÁCE

**P. HOLUB, S. RIGÓOVÁ, M. DORNÍKOVÁ, M. MONČEKOVÁ: ZMENY ELEKTROLYTOV A MINERÁLOV V PLAZME KRÁLIKOV PRI KRÁTKODOBOM PODÁVANÍ HEPARÍNU /s. 177-184**

Pri dlhodobej terapii vyššími dávkami heparínu dochádza k úbytku kostnej hmoty a osteoporóze, ktorej mechanizmus nie je dostatočne objasnený. Zníženie kostnej hmoty po heparíne sa spája so zvýšenou osteoklastickou resorpciou kosti a zníženou osteoformáciou, prípadne zásahom do tvorby kalcitriolu a ovplyvnením metabolizmu minerálov predovšetkým kalcia.

Cieľom práce bolo zistiť, či krátkodobé podávanie heparínu ovplyvní elektrolytové a minerálové zloženie plazmy, resp. acidobázickú rovnováhu a či prípadné zmeny budú dávkovo závislé. Králikom bol počas 4 dní podávaný 2x denne heparín v dávke 1000 a 2000 IU/kg s. c. a počas podávania boli v arteriálnej krvi merané parametre acidobázickej

rovnováhy, hematokrit a plazmatické koncentrácie $Na^+$, $K^+$, $Cl^-$ , $Ca^{2+}$ na automatickom analyzátore Stat Profile 4.
Acidobázická rovnováha nebola ani jednou dávkou heparínu významne ovplyvnená. Po vyššej dávke heparínu 2000 IU bol pozorovaný od 1. do 4. dňa medikácie signifikantý pokles hodnoty hematokritu. Obe dávky heparínu vyvolali signifikantné zvýšenie plazmatického nátria a chloridov na 3. a 4. deň medikácie. Signifikantné zvýšenie ionizovaného kalcia v plazme (2., 3. a 4. deň) bolo pozorované len po nižšej dávke heparínu, kým po vyššej dávke heparínu, pravdepodobne kvôli interferencii so stanovením, sa zvýšenie ionizovaného $Ca^{2+}$ nepodarilo preukázať.

Naše výsledky ukázali, že vyššie dávky heparínu už po 24 h významne ovplyvnili elektrolytové (resp. minerálové) zloženie plazmy zrejme zásahom do kalcio-fosfátového metabolizmu, čo sa po dlhodobom podávaní môže prejaviť následným vývojom osteoporotických zmien.

*K ľ ú č o v é  s l o v á:* heparín – osteoporóza – natriémia – chlorémia – ionizované kalcium – arteriálne pH – metabolizmus kalcia.

## L. HEGYI: STARÝ ČLOVEK AKO UŽÍVATEĽ LIEKOV /s. 185 - 190

Seniorská klientela tvorí väčšinu pacientov v ambulancii praktického lekára a takisto väčšinu klientov v lekárni. Liečba a najmä farmakoterapia predstavujú v starobe komplexný zdravotnosociálny problém, vyplývajúci z charakteristík starého pacienta. Farmakoterapia v starobe je charakterizovaná polypragmáziou, prevahou symptomatickej liečby nad kauzálnou, vysokým výskytom nežiaducich účinkov liekov a osobitosťami farmakokinetiky a farmakodynamiky. Za príčinu vzniku polypragmázie sa považuje multimorbidita a prevaha symptomatickej liečby nad kauzálnou, ktorých výsledkom je vysoká incidencia nežiaducich účinkov liekov, charakterizovaná navyše atypickými klinickými prejavmi. Významnou súčasťou liečby je spolupráca pacienta: compliance. Nespolupráca chorého pri liečbe je osobitne dôležitá a častá zo sociálnych dôvodov. Sociálna non-compliance sa na Slovensku v posledných rokov u seniorov zvýraznila ako dôsledok zvyšovania životných nákladov, ktorých súčasťou sú i náklady na zdravie. Napriek všetkej zložitosti geriatrickej

farmakoterapie, ako i jej ekonomickej náročnosti pre spoločnosť, treba mať na pamäti, že etické normy našej profesie nám ukladajú hľadať, nájsť a poskytnúť chorému seniorovi všetku pomoc a podporu, ktorú nám súčasný stav vedy a spoločnosti umožňuje.

*K ľ ú č o v é  s l o v á:* geriatria – farmakoterapia – compliance.

**• SPRÁVY SZU**
**Prehľad špecializačných skúšok konaných Katedrou lekárenstva Fakulty zdravotníckych špecializačných štúdií SZU /s. 191**

**• NOVÉ KNIHY /P. 194**